

Pasaport kanununun 16 ncı maddesile şehbenderlik rüsumu kanununa bağlı tarifenin 1, 2 ve 3 üncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında 1/910 numaralı kanun lâiyhası ve Hariciye, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/677

22-III-934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

20 teşrinisani 1334 tarihli pasaport kanunu ile 23 haziran 1927 tarihli ve 1143 sayılı şehbenderlik rüsumuna merbut tarifenin bazı maddelerini tadilen Maliye vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20-III-1934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe mazbatasile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası

1934 senesi bütçesinin tevazününü temin etmek üzere müracaat edilen varidat membaları arasında para kıymetleri üzerinde uzun senelerdenberi vukua gelen tahavvüllere rağmen hiç bir tezyide tâbi tutulmamış olan pasaport harçlarının da tezyidi muvafık görülmüştür. Bu tezyit ile başlıca iki gaye takip edilmektedir:

Birincisi; para kıymetinin umumî harpten sonra geçirdiği temevvüçleri takiben vergi ve rüsumla müteallik bilûmum kanunlarda temevvüç nisbetinde tadilât vücade getirildiği halde takriben on beş sene evvel tanzim edilmiş olan 20 teşrinisani 1334 tarihli pasaport kanununun pasaport harçları hakkındaki ahkâmın, tadil edilmemiş olması dolayısıyla bunun da diğer kanunlarla hemahenk olması,

İkincisi; ve bilhassa en mühimmi, milli para kıymetinin istikrarını temin gayesile alman tedbirlerin daha ziyade takviyesi gayesidir. Malûm olduğu üzere 1447 numaralı borsa kanunu mucibince tanzim olunan ihtiyaç listesinde mezuniyet verilecek ihtiyaçlar meyanında tahsil, tedavi ve ticaret ihtiyaçları da nazarı dikkate alınmış ve bu ihtiyaçlar için senevi verilen döviz mezuniyetleri iki milyon lirayı teevvüz etmiş ve her ne kadar bu ihtiyaçların tevsiki için ihtiyaç sahipleri bazı vesaik ibrazına mecbur tutulmuş ise de, bu da maksadı teminden uzak kalmış ve bilhassa tedavi ihtiyaçları için istenilen doktor raporu ve ticarî seyahat ihtiyaçları için aranılan ticaret odası vesikası, doktorlarla ticaret odalarına varidat temininden başka bir faidei ameliyeyi mucip olamamış ve tedavi ve ticaret ihtiyaçları arkasında hususî tenezzüh ve eğlence seyahatleri yapılmasına mâni olunamamıştır.

Bilhassa bu yüzden memleketten lüzumsuz kambiyo çıkarılmasına mâni olmak ve seyahatleri mümkün mertebe tahdit etmek gayesi, diğer cihetten muhtelif maksatlarla yapılacak seyahatler sebebiyle sarfolunan yüzlerce lira arasında pasaport harcı miktarının izam edilmeyeceği mülâhazasile bu kanun lâiyhası vücade getirilmiştir.

Lâyhâda bu maksatları temin edecek şekilde pasaport harçları 25 liraya iblâğ edilmiş ve hususî maksatlarla, kanunu hazırda da, dâim resme tâbi tutulmuş olan amele için harç miktarı bir lira olarak tesbit edilmiştir. Bundan başka memleketin mübrem bir ihtiyacı olan tahsil ihtiyacı da tazyik edilmiş olmamak üzere tahsil etmek üzere Avrupaya gidecek olanlar için harç miktarı, yarım olarak alınacağına dair kanuna kayıt ilâve edilmiş ve fakat bunun mahalline masraf olması ve her hangi bir sebeple tevsi edilememesi maksadile yarım harcın munhasıran talûbe olarak gidecoklere hasrı için de maddeye kayıt ilâve edilmiştir.

Türkiyeden cenebi memleketlere gidecek olan Türk tebaasının pasaport harçları tezyit edildiği sırada buna mütenazır olarak 1143 numaralı şebenderî rûsum tarifesinin pasaportlara müteallik maddelerinin de tadili lâzımgelmış ve mezkûr tarifede yazılı bir senelik pasaportlara, esas miktar olarak kabul edilen (2500) kuruş harç tayin olunarak üç aylık pasaportlar için (2000) ve bir seyahate mahsus olarak muhtacine verilen pasaportlar için de (500) kuruş harç kabul olunmuştur.

Bundan başka maroken kaplı pasaportlar için tabî masrafına karşılık olmak üzere pasaport harcından başka ayrıca bir lira alınması hakkında da lâyhaya hüküm derecolunmuştur.

Haricîten memleketimize seyyah gelmesine mâni olmamak üzere vize harçları sabkı gibi ipka edilmiştir. Tezyit olunan harçlar munhasıran Türk tebaası tarafından alınacak pasaportlara müteallik olduğu cihetle bu tezyitten turizm hareketlerinin mütecessir olmasına mahal bulunmamıştır.

• Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar No. 28

Esas No. 1/910

7 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

20 teşrinisani 1334 tarihli pasaport kanunile 23 haziran 1927 tarihli ve 1143 numaralı şebenderlik rûsumu kanununa merbut tarifenin bazı maddelerinin tadili hakkında Maliye ve killiğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 20 - III - 1934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyhası encümenimizce tetkik edilerek muvafık görüldüğünden havalesi mucii-

bince Maliye encümenine tevdi edilmek üzere takdim kılınmıştır.

Hariciye En. Rs. N.

M. M.

Kâ.

Sivas

Sivas

Diyarbekir

Necmettin

Necmettin

Zeki Mesut

Aza

Aza

Aza

İstanbul

Erzincan

İstanbul

Salâh Cincöz

Saffet Ziya

Dr. İbrahim Tali

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 20

Esas No. 1/910

8 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

20 teşrinisani 1334 tarihli şebenderlik kanunu ile 1927 tarih ve 1143 numaralı şebenderlik

rüsümü kanununa merbut tarifenin bazı maddelerinin tadili hakkında Başvekâletin 22 mart 1934 tarih ve 6/677 numaralı tezkeresiyle Yüksek Meclise takdim ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihasile esbabı mucibesi ve Hariciye encümeninin bu baptaki mazbatası Maliye vekili Fuat Beyin huzurile tetkik ve müzakere edildi.

Hükümet esbabı mucibesinde yazılı sebepler encümenimizce de muvafık görülerek lâyiha aynen kabul edilmiş ve havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe

takdim kılınmıştır.

Maliye E. Reisi Gümüşane H. Fehmi	M. M. Isparta Kemal Turan	Kâtip Aydın Adnan
Aza İstanbul Hamdi M.	Aza İzmir Kâmil	Aza Balıkesir Pertev
Aza Diyarbakir Zülfü	Aza Urfa Behçet	Aza

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 69

Esas No. 1/910

11 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

20 teşrinisani 1334 tarihli pasaport kanununun 16 nci maddesile 1143 numaralı şehbenderlik rüsümü kanununa merbut tarifenin 1,2 ve 3 numaralarında yazılı resimlerin arttırılması hakkında olup Başvekâletin 22 mart 1934 tarih ve 6/677 numaralı tezkeresiyle Yüksek Meclise gönderilen ve Hariciye ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihası Maliye vekili Fuat Beyin huzurile encümenimizce de tetkik ve mütalea edildi.

Elyevm meri olan pasaport kanununun 16 nci maddesi mucibince ecnebi memleketlere gidecek aneleden on ve müşterek pasaportla seyahat edenlerin her birinden yirmi beş ve diğer pasaportlardan elli kuruş ve pasaportsuz gelenlerden iki kat pasaport harcı alınmaktadır. Bu harçların arttırılması maksadile Hükümet tarafından hazırlanarak teklif olunan kanun lâyihası esbabı mucibesinde dermeyeran olunan sebepler dolayısıyla esas itibarile encümenimizce de kabul edilmekle beraber mevcut pasaport kanunu ile şeh-

benderlik rüsümü kanununa ait hükümlerin tadilini mutazammın olmak itibarile ayrı ayrı iki lâyiha halinde tanzim ve tedvini muvafık görülmüştür.

Teklif lâyihasının üçüncü maddesi maroken kaplı pasaportlardan pasaport harcından başka bir lira alınacağına dairdir.

Bez kaplı pasaport cüzdanlarının 20 ve maroken kaplılarının 100 kuruş mukabilinde satılacağı hakkında 1473 numaralı kanun mevcut olduğundan bu maddenin tedvinine lüzum görülmemiştir.

Yukarıda arzolunduğu üzere yeniden yazılan kanun lâyihaları Umumî Heyetin tasvibine arzolanmak üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Reis Burdur M. Şeref	Reis vekili Isparta Mükerrem	M. M. Bayazıt İhsan
Balıkesir Enver	Bursa Dr. Galip	Giresun Mustafa
Giresun Kâzım	İstanbul Sadettin	Kayseri A. Hilmi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

20 teşrinisani 1334 tarihli pasaport kanunile
23 haziran 1927 tarihli ve 1143 numaralı şeb-
benderlik rüsumu kanununa merbut tarifenin
bazı maddelerini muaddil kanun lâiyhası

MADDE 1 — 20 teşrinisani 1334 tarihli pa-
saport kanununun 16 nci maddesi aşağıdaki
şekilde tadil edilmiştir:

a) Pasaport harcı 25 liradır. Munhasıran tah-
sil için ve talebe sıfatile seyahat edeceklerden
yarı harç alınır. Ecnebi memleketlere gidecek
amelenin pasaport harcı bir liradır.

b) Sekizinci madde mucibince bir pasaport-
la seyahatlerine müsaade edilenlerin her birin-
den, pasaport hamilinden alınacak 25 lira har-
ca ilâveten 10 lira harç alınır.

c) Dokuzuncu madde mucibince müşterek
pasaportla seyahatleri tecviz edilenlerden, pa-
saport hamili için tam ve müştereken seyahat
edenlerin her birinden 15 lira harç istifa edi-
lir.

d) Pasaportsuz gelenlerden pasaport harcı
3 kat olarak alınır.

e) Siyasî pasaportlar harca tâbi değildir.

MADDE 2 — 23 haziran 1927 tarihli ve 1143
numaralı şebbenderlik rüsumu kanununa mer-
but tarifenin birinci faslının 1, 2 ve 3 üncü
maddeleri aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

Rüsum miktarı
Kuruş

Madde 1 — Pasaport (bir se-
nelik)

2500

Madde 2 — Pasaport (üç ay-
lık)

2000

Madde 3 — Pasaport (bir se-
yahate mahsus) Yalnız muhta-
cine verilir

500

MADDE 3 — Maroken kaplı pasaportlar-
dan, pasaport harcından başka 1 lira alınır.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun icrasına Maliye,
Dahiliye ve Hariciye vekilleri memurdur.

20 - III - 1934

Bş. V.

Ad. V.

M. M. V.

İsmet

Ş. Saracoğlu

Zekâi

Da. V.

Ha. V.

Mal. V.

Ş. Kaya

Dr. T. Rüştü

Fuat

Mf. V.

Na. V.

İk. V.

Ali

M. Celâl

S. İ. M. V.

G. İ. V.

Zr. V.

Dr. Refik

Ali Rana

Muhlis

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

20 teşrinisani 1334 tarihli pasaport kanununun on altıncı maddesinin tadili hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — 20 teşrinisani 1334 tarihli pasaport kanununun on altıncı maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

A - Pasaport harcı 25 liradır. Munhasıran tahsil için ve talebe sıfatile seyahat edeceklerden yarı harç alınır. Ecnabi memleketlere gidecek amelenin pasaport harcı bir liradır.

B - Sekizinci madde mucibince bir pasaportla seyahatlerine müsaade edilenlerin her birinden, pasaport hamilinden alınacak yirmi beş lira harca ilâveten on lira harç alınır .

C - Dokuzuncu madde mucibince müşterek

pasaportla seyahatleri tecviz edilenlerden, pasaport hamili için tam ve müştereken seyahat edenlerin her birinden on beş lira harç alınır.

D - Pasaportsuz gelenlerden pasaport harcı üç kat olarak alınır.

E - Siyasî pasaportlar harca tâbi değildir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Hariciye ve Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Şehbenderlik rüsumu hakkındaki 23 haziran 1927 tarih ve 1143 numaralı kanuna merbut tarifede yapılacak tadilât hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — 23 haziran 1927 tarih ve 1143 numaralı şehbenderlik rüsumu kanununa merbut tarifenin 1, 2 ve 3 numaralı fıkraları aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

1 — Pasaport (bir senelik) 2 500 kuruş

2 — Pasaport (üç aylık) 2 000 kuruş

3 — Bir seyahata mahsus pa-

saport (yalnız muhtacine verilir).

500 kuruş

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Hariciye ve Maliye vekilleri memurdur.

